

SAMHÄLLSGUIDE

Vuxen

Habiliteringsverksamheten i Sörmland

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Detta är en kortfattad information och vägledning om olika bidrag och stödformer som finns att söka i samhället till vuxna med funktionsnedsättning.

Det finns lagar som beskriver vilken typ av insatser man har möjlighet att söka. De viktigaste lagarna är

HSL – Hälso- och sjukvårdslagen

LSS – Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

SoL – Socialtjänstlagen

Sammanställningen är reviderad januari 2014. Den gör inte anspråk på att vara fullständig och vi reserverar oss för eventuella framtida förändringar.

Respektive myndighet kan ge mer information. Kuratorerna vid Habiliteringsverksamheten kan hänvisa till rätt instans samt ge stöd i kontakter med olika myndigheter.

Akut hjälp

SOS Alarm

När man är i en nödsituation och behöver omedelbar hjälp.

Polis, ambulans, brandkår, sjöräddning, fjällräddning, giftinformation, jourhavande läkare, flygräddning. Öppet dygnet runt.

Kontakt

Telefon: 112

Webbplats: www.sosalarm.se

Våld i nära relation

Att vara utsatt för våld påverkar hela din livssituation och innebär också att du är utsatt för brott. Barn som lever i familjer där våld förekommer är brottsoffer som behöver särskilt stöd och skydd.

Med våld menar vi varje handling som smärtar, skadar, skrämmer eller kränker och på så sätt får en annan person att göra något mot sin vilja eller bli passiv.

Kontakt

Ring växel i din kommun och berätta att du behöver kontakt med de som arbetar med våld i nära relationer.

Innehåll

Inledning.....	3
Akut hjälp.....	3
Våld i nära relation.....	3
Lagar.....	8
Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).....	8
LSS- Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade (1993:387).....	8
SoL – Socialtjänstlagen (2001:243).....	8
Landstinget Sörmland – Hälso & sjukvård.....	9
Sjukhus.....	9
Vårdcentral.....	9
<i>Samordnat medicinskt omhändertagande</i>	10
Psykiatrisk akutmottagning Mälarsjukhuset.....	10
Högkostnadsskydd.....	11
Hjälpmedelscentralen.....	11
Sjuk- och behandlingsresor.....	12
Patientnämnden.....	12
Sjukvårdsrådgivning.....	13
Vid olyckor eller livsfara, ring 112. För råd om vård, ring 1177	13
Landstingskatalog.....	13
Habiliteringsverksamheten i Sörmland.....	14
Habiliteringsverksamhetens vuxenteam.....	14
Syncentralen.....	15
Pedagogiska hörselvården.....	15
Syn/hörselteam.....	15
Tolkcentralen.....	16
Försäkringskassan.....	17
Hjälp att klara vardagen.....	17
<i>Handikappersättning</i>	17
<i>Assistansersättning</i>	17
Hjälp att skaffa bil.....	18
Om du inte kan arbeta.....	18
<i>Aktivitetsersättning</i>	18
<i>Aktivitetsersättning för förlängd skolgång</i>	19
<i>Vilande aktivitetsersättning – pröva att arbeta eller studera</i>	19

<i>Du kan delta i aktiviteter- aktiviteter vid aktivitetsersättning</i>	19
<i>Sjukersättning</i>	19
Försäkringskassans samordningsansvar	20
Hjälp med bostadskostnad.....	20
Det här gäller alltid på försäkringskassan	21
<i>Nödvändig tandvård</i>	21
<i>Tandvårdsintyg</i>	21
<i>Tandvårdsbidrag</i>	21
Kommunen	22
Insatser med stöd av LSS	22
<i>De tio insatser som finns inom ramen för LSS</i>	22
<i>Beskrivning av insatserna hos kommunen</i>	22
<i>Personlig assistans</i>	22
<i>Ledsagarservice</i>	23
<i>Kontaktperson</i>	23
<i>Avlösarservice i hemmet</i>	23
<i>Korttidsvistelse</i>	23
<i>Korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år</i>	23
<i>Bostad med särskild service för vuxna</i>	23
<i>Daglig verksamhet och sysselsättning</i>	23
<i>Inflytande och medbestämmande</i>	24
<i>Individuell plan</i>	24
Insatser med stöd av socialtjänstlagen.....	24
<i>Anhörigstöd</i>	24
<i>Bostadsanpassning</i>	24
<i>Hemtjänst</i>	24
<i>Korttidsvistelse</i>	24
<i>Ledsagning</i>	24
<i>Matleverans</i>	25
<i>Sysselsättning</i>	25
<i>Särskilt boende</i>	25
<i>Trygghetslarm</i>	25
<i>Kontaktperson</i>	25
Lagen om färdtjänst (1997:735).....	25
<i>Färdtjänst</i>	25
<i>Parkeringstillstånd</i>	26

Kommunal sjukvård	26
Hemsjukvård	26
God man/Förvaltare.....	27
<i>Vem kan ansöka om god man/förvaltare?</i>	27
Arbetsförmedlingen.....	28
Stöd och <service	28
<i>Hjälpmedel</i>	28
<i>Är du döv eller har du en hörselnedsättning, synnedsättning eller dövblindhet?</i>	28
<i>Teckenspråkstolk</i>	28
<i>Ekonomiskt stöd till arbete</i>	28
<i>Lönebidrag</i>	28
<i>Utvecklingsanställning</i>	28
<i>Trygghetsanställning</i>	28
<i>Skyddat arbete</i>	29
<i>Starta eget</i>	29
Personligt stöd.....	29
<i>Ung med funktionsnedsättning</i>	29
<i>Personligt biträde</i>	29
<i>SIUS-konsulent</i>	29
<i>Stöd vid arbetsmarknadsutbildning eller praktik</i>	29
<i>Aktivitetsbaserad utredning, ABU (prova arbetsuppgifter under handledning)</i>	29
Övrigt som kan vara bra att veta	30
<i>Kvinnofridslinjen</i>	30
<i>Socialjouren</i>	30
<i>Personligt Ombud</i>	30
<i>Teletal</i>	30
<i>Fonder</i>	31
<i>Försäkringar</i>	31
<i>Läger/kollovistelser</i>	31
<i>Överklaga beslut</i>	31
Intresseföreningar	32
Andra användbara länkar.....	33

Lagar

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Hälso- och sjukvårdslagen innehåller grundläggande regler för all hälso- och sjukvård. Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för alla. Hälso- och sjukvårdslagen utgår från att alla har lika värde och ska se till att den enskildes integritet respekteras. Hälso- och sjukvård innebär enligt denna lag att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador.

LSS- Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade (1993:387)

Du som har en varaktig funktionsnedsättning kan få stöd och hjälp som underlättar din vardag. De flesta av samhällets stödinsatser måste du själv ansöka om och då gäller det att känna till vad som finns och vad som gäller.

Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS, är en lag som kompletterar andra lagar för att garantera personer med stora funktionsnedsättningar ett bra liv.

En ansökan från dig som omfattas av lagen ska i första hand prövas enligt LSS eftersom det oftast är till fördel för dig som söker.

Har du en funktionsnedsättning som inte beror på normalt åldrande och som kräver omfattande stöd i det dagliga livet kan du ha rätt till någon eller några av de tio insatser som finns inom ramen för LSS. Du behöver då tillhöra någon av dessa grupper/personkretsar.

1. Personer med utvecklingsstörning, med autism eller autismliknande tillstånd
2. Personer med begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som inte beror på normalt åldrande omfattas.

Funktionsnedsättningen ska vara stor och orsaka betydande svårigheter, och i och med det ett omfattande behov av stöd eller service.

SoL – Socialtjänstlagen (2001:243)

Socialtjänstlagen är den lag som reglerar socialtjänstens verksamhet i kommunen. Socialtjänstens mål är att främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Till socialtjänstens huvuduppgifter hör bland annat att svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Socialtjänstlagen berör alla som behöver stöd och hjälp från samhället och inte kan få det någon annanstans.

Du som har ett funktionshinder har naturligtvis samma rätt till stöd och hjälp från socialtjänsten som alla andra i samhället.

Landstinget Sörmland – Hälsa & sjukvård

Sjukhus

Sörmland har fyra sjukhus: Mälarsjukhuset i Eskilstuna är det största med flest specialistmottagningar. Nyköpings lasarett och Kullbergsska sjukhuset ger service främst åt närområdet, men har också verksamheter som riktar sig mot hela länet. Regionssjukhuset Karsudden bedriver rättspsykiatrisk vård.

Sjukvården är organiserad i kliniker som kan omfatta hela eller delar av länet.

Gemensam webbplats: www.landstingetsormland.se

Kontaktuppgifter till våra sjukhus i länet

Kullbergsska sjukhuset

Växel: 0150-561 00

Mälarsjukhuset

Växel: 016-10 30 00

Nyköpings lasarett

Växel: 0155-24 50 00

Vårdcentral

Du söker alltid hälsovård och sjukvård på en vårdcentral och du kan/får välja bland alla vårdcentraler i länet.

I Sörmland finns 26 vårdcentraler. Vårdcentralen är basen i sjukvården. Där kan du under lång tid få stöd och hjälp av personal som är specialister på att se till hela patientens hälsa och hennes olika sjukdomar. När du ringer för att beställa en tid kan du även få råd om vård. På vårdcentralen arbetar läkare, sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal.

Kontakt:

Gemensam webbplats: www.landstingetsormland.se

Samordnat medicinskt omhändertagande

Fyra vårdcentraler i Sörmland har ett tilläggsuppdrag för det medicinska omhändertagande för personer med en funktionsnedsättning och behov av samordning.

Vårdcentralerna som har uppdraget är:

- VC Fristaden Eskilstuna
- VC Familjedoktorerna i Strängnäs
- Vår Vårdcentral i Katrineholm
- VC Stadsfjärden i Nyköping

Om Ni vill ta del av detta eller önskar mer information ta kontakt med Samordnad sjuksköterska Angelica Gustafsson Habiliteringsverksamheten.

Tel: 016- 105484

Psykiatrisk akutmottagning Mälarsjukhuset

Psykiatriska klinikens akutmottagning vänder sig till Dig som besväras av allvariga akuta psykiatriska problem. Du ska i första hand kontakta din vårdcentral, men du är också välkommen att själv boka tid eller remitteras från annan behandlare, t.ex. från din vårdcentral. På akutmottagningen får du träffa sjuksköterska och läkare.

Mobilteamet kan erbjuda hembesök vid akuta psykiatriska tillstånd. Teamets insatser är tillfälliga och krisinriktade. Bedömning av den aktuella situationen sker i samråd med ansvarig jourläkare.

Har du frågor? Välkommen att kontakta oss!

Kontakt

Telefon: 016-10 35 10

Telefontider: mån-sön 00:00-24:00

Öppettider: mån-sön 00:00-24:00

Besöksadress: Mälarsjukhuset, Hus E22,

Högekostnadsskydd

Finns för:

- Besök inom sjukvården
- För tandvård som du betalar samma avgift för som inom hälso- och sjukvården
- Sjukresor
- Läkemedel

Har du frågor om avgifter? Kontakta den aktuella mottagningen så hjälper de dig.
www.landstingetsormland.se

Hjälpmedelscentralen

Hjälpmedel till personer med funktionshinder ingår som en del i sjukvårdshuvudmännens hälso- och sjukvårdsansvar. Landstinget och kommunen skall enligt Hälso- och sjukvårdslagen erbjuda hjälpmedel till dig som är funktionshindrad, så att du kan fungera i din bostad, i din närmiljö och delta i samhällslivet i övrigt.

Inom kommunen och landsting finns ett antal yrkesgrupper som i mötet med dig som har funktionshinder utreder behovet av hjälpmedel som en tänkbar insats.

Kontakt Hjälpmedelscentralen

Växel: 0771-405 406

Telefontider: mån-fre 08:00-12:00, 13:00-16.00

Öppettider kundtjänst: mån -fre. 08:00-17:00, Tors 08:00-18:00

Hämtning och lämning av hjälpmedel: mån-fre 07:00-17.00

Besöksadress: Fraktgatan 5

Postadress: Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna

Webbplats: <http://www.landstingetsormland.se>

Sjuk- och behandlingsresor

Den som av medicinska, psykiska eller fysiska skäl inte kan resa med allmänna kommunikationer har rätt att resa med sjukresetaxi, sjukreselinje eller specialfordon. Det krävs sjukreseintyg från vårdgivare.

Resor inom länet med egen bil eller allmänna kommunikationer ersätts inte. Den som har färdtjänst får åka sjukresa till närmaste vårdcentral, sjukhus eller tandläkare inom landstinget Sörmland utan sjukreseintyg från vårdgivare.

En del av resekostnaden betalar du själv. Högkostnadsskyddet för sjukresa räknas från första resdagen och gäller under en 12-månadersperiod. Du anmäler själv till sjukreseenheten när du nått upp till beloppet för högkostnadsskydd.

Landstinget Sörmland ersätter sjukresor för vård i annat landsting, under förutsättning att det finns en giltig specialistvårdsremiss.

Information och kontakt

Mer information om sjuk- och behandlingsresor kan du få av Sjukreseenheten

Telefon: 0155-24 73 57.

Telefontid: Vardagar klockan 09.30 - 11.30 och 13.00 - 14.30.

www.landstingetssormland.se

Patientnämnden

Har du varit med om något i vården som gjort dig ledsen, arg, besviken eller upprörd? Vänd dig till patientnämndens kansli! Hos oss kan du framföra dina synpunkter/klagomål eller bara rådgöra med en utredningssekreterare. Du vänder dig kostnadsfritt till oss med både stora och små frågor som rör den offentligt finansierade vården. Vi har tystnadsplikt.

Kontakt

Patientnämndens kansli har telefon 0155-245000

www.landstingetssormland.se

Sjukvårdsrådgivning

Vid olyckor eller livsfara, ring 112. För råd om vård, ring 1177

Om du är orolig för din egen eller någon annans hälsa är det ofta bäst att börja med att ringa sjukvårdsrådgivningen. Hos 1177 Vårdguiden får du tala med en erfaren sjuksköterska. Hen kan både ge råd om egenvård och råd om när du bör uppsöka sjukvården. Sjuksköterskan kan också rekommendera vart du bör vända dig inom sjukvården.

För dig som använder texttelefon (hörselskada, döv eller talhandikapp) ring 0771-117799

www.1177.se

Landstingskatalog

Landstingskatalogen innehåller telefonnummer till länets vårdcentraler och sjukhus och innehåller även en del praktisk information som till exempel hur du gör om du vill byta vårdcentral. Den informerar också om vilka rättigheter du har som patient.

Saknar du katalog eller behöver fler kan du hämta en på närmaste vårdcentral eller sjukhus. Eller så kan du beställa den via landstingets webbplats. www.landstingetssormland.se

Habiliteringsverksamheten i Sörmland

Habiliteringsverksamhetens vuxenteam

Habiliteringsverksamheten är till för barn, ungdomar och vuxna som har vissa bestående funktionsnedsättningar.

Funktionsnedsättningarna kan vara till exempel: autismspektrumtillstånd, hjärnskada rörelsehinder, utvecklingsstörning

Habiliteringsverksamheten verksamhetsidé är att skapa förutsättningar för självständighet och ett aktivt liv för personer med funktionsnedsättningar genom kompenserande, stödjande och utvecklande insatser. Stödet utformas efter den enskildes behov.

Kontakt

Kontakt med habiliteringsverksamheten olika verksamheter kan göras av dig själv eller god man via en egen anmälan, via remiss från kommun eller landsting. Habiliteringsverksamheten är organiserad i länsdelar, ta kontakt med den länsdel du tillhör.

Norra enheten:

Telefon: 016-10 34 28,

Besöksadress: Sveavägen

Postadress: 631 88 Eskilstuna

Södra enheten

Telefon: 0155-24 72 35

Telefontider: mån-tors 08:00-15:30 fre. 08:00-12:00

Besöksadress: Visornas väg 3

Postadress: 611 85 Nyköping

Västra enheten

Telefon: 0150-566 32

Besöksadress: Kullbergska sjukhuset, ingång B plan 1.

Postadress: Box 110 641 22 Katrineholm

Syncentralen

Syncentralen sysslar med habilitering och rehabilitering av personer som har nedsatt syn eller är blinda. Det kan vara barn så väl som äldre. Stödet utformas efter den enskildes behov.

Kontakt

Assistent : 016-10 41 88

Telefontider: mån-fre 09:00-11:30

Besöksadress: Fraktgatan 5

Postadress: Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna

Pedagogiska hörselvården

Kommunikation är livsviktigt – det sociala livet består till stor del av kommunikation. Kommunikationen ligger till grund för våra relationer och är en av förutsättningarna för att vi utvecklas som människor.

Pedagogiska hörselvårdens vuxenteam erbjuder rehabiliterings- och habiliteringsinsatser för vuxna med hörselnedsättning, vuxendövhet och dövblindhet.

Personer som kan få stöd av pedagogiska hörselvården kan vara de som har exempelvis: tinnitus, ménières sjukdom och ljudkänslighet. Stödet utformas efter den enskildes behov.

Kontakt

Assistent: 016-10 30 17

Besöksadress: Fraktgatan 5

Postadress: Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna

Syn/hörselteam

Syn/hörselteamets uppdrag är att erbjuda habiliteringsinsatser till vuxna personer i åldrarna 18 till 65 år med eller på väg mot dövblindhet. Syftet är att genom olika habiliteringsinsatser bidra till att öka möjligheterna till självständighet och delaktighet för personer med dövblindhet såväl i samhället som i sin egen livssituation.

Stödet utformas utifrån den enskildes behov.

Syn/hörselteamet är organiserat i ett planeringsteam och ett utförarteam med tvärprofessionell kompetens från habiliteringen och sjukvården.

Kontakt

Assistent: 016-10 30 17

Besöksadress: Fraktgatan 5

Postadress: Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna

Tolkcentralen

Tolkcentralen möjliggör kommunikation mellan döva, hörselskadade, dövblinda och hörande. Tolkcentralen är placerad i Eskilstuna men utför uppdrag i hela Sörmland. Tolk tjänsten är kostnadsfri för den enskilde. Både döva och hörande har rätt att beställa tolk i alla situationer där de själva önskar t ex vid läkarbesök, arbetsplatsträffar och fritidsaktiviteter. Även korta uppdrag tolkas.

Kontakt

Tolksamordnare: 016-10 30 70

Telefontider: mån-fre 09:00-12:00 och mån-fre 13:00-15:00

Öppettider: mån-fre 08:00-17:00

Besöksadress: Fraktgatan 5

Postadress: Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna

Försäkringskassan

Om socialförsäkringen

Socialförsäkringen är en viktig del av det svenska trygghetssystemet.

Den svenska socialförsäkringen gäller i stort sett alla som bor eller arbetar i Sverige. Den ger ekonomiskt skydd för familjer och barn, för personer med funktionsnedsättning, samt vid sjukdom, arbetsskada och ålderdom.

Hjälp att klara vardagen

Handikappersättning

Om du behöver extra hjälp på grund av en sjukdom eller funktionsnedsättning kan du få handikappersättning. Det gäller om du behöver mycket hjälp i din vardag eller hjälp för att kunna arbeta eller studera. Du måste behöva hjälpen under minst ett år. Du kan också få handikappersättning om du har merkostnader på grund av din sjukdom eller funktionsnedsättning.

Du kan få handikappersättning från och med juli månad det år du fyller 19 år.

Ansökan

Med ansökan ska du bifoga ett läkarutlåtande om sjukdomen eller funktionsnedsättningen. Söker du ersättning för merkostnader ska du beskriva vilka de kostnaderna är.

Assistansersättning

Du kan få assistansersättning om du har en stor och varaktig funktionsnedsättning och behöver personlig assistans med de grundläggande behoven.

Vad innebär personlig assistans med grundläggande behov?

Med personlig assistans menas ett personligt utformat stöd som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer.

Personlig assistans med de grundläggande behoven kan till exempel innebära hjälp med

- Personlig hygien
- Måltider
- Att klä av och på sig
- Att meddela sig med andra personer.

Vem kan få assistansersättning?

För att kunna få assistansersättning måste du tillhöra någon av följande grupper

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter en hjärnskada i vuxen ålder som orsakats av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som uppenbart inte beror på ett normalt åldrande.

För att få assistansersättning från Försäkringskassan måste du behöva hjälp med de grundläggande behoven mer än 20 timmar i veckan. *Om du klarar dig med mindre tid ska du vända dig till din kommun för att få hjälp.*

Ansökan

När din ansökan kommit in samråder försäkringskassan med dig om vilken hjälp du behöver. Därefter beslutar vi hur många timmar du får ersättning för.

Kommunen kan också anmäla till Försäkringskassan att du behöver assistansersättning. Då behöver du inte göra någon ansökan, utan vi kontaktar dig för att samråda om vilken hjälp du behöver.

Hjälp att skaffa bil

Du kan få bilstöd om du har stora svårigheter med att förflytta dig på egen hand, eller med att använda allmänna kommunikationer på grund av en bestående funktionsnedsättning. Du kan också få bilstöd för köp av motorcykel eller moped.

Bilstödet består av fyra olika bidrag.

Du kan få bidrag för att:

- Köpa bil – grundbidrag och anskaffningsbidrag
- Ändra en bil – anpassningsbidrag
- Ta körkort – bidrag till körkortsutbildning, krav för detta är dock att du först fått beviljat bilstöd.

Om du inte kan arbeta

Det finns två olika ersättningar för dig som har nedsatt arbetsförmåga på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning: aktivitetsersättning och sjukersättning.

Om din arbetsförmåga bara är tillfälligt nedsatt kan du i stället ha rätt till sjuklön eller sjukpenning.

Aktivitetsersättning

Aktivitetsersättning är en ersättning för dig som är ung och troligen inte kommer att kunna arbeta heltid på minst ett år på grund av en sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Beroende på hur mycket din arbetsförmåga är nedsatt kan du få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels aktivitetsersättning.

Ett beslut om aktivitetsersättning kan gälla i längst tre år. Sedan prövas ditt ärende på nytt. För att få aktivitetsersättning ska du vara 19–29 år. Din arbetsförmåga ska vara nedsatt med minst en fjärdedel i alla arbeten på hela arbetsmarknaden. Där ingår även arbeten som anordnas för personer med funktionsnedsättning, till exempel anställningar med lönebidrag. Du kan själv ansöka om aktivitetsersättning, eller så kan försäkringskassan besluta att byta ut din sjukpenning mot aktivitetsersättning.

Aktivitetsersättning för förlängd skolgång

Om du måste förlänga din skolgång på grund av en funktionsnedsättning kan du få aktivitetsersättning under den tid som skolgången varar. Det gäller studier på grund- och gymnasieskolenivå. Försäkringskassan kan i vissa fall begära ett intyg från skolan eller ett läkarutlåtande som visar att din förlängda skolgång beror på funktionsnedsättningen.

Vilande aktivitetsersättning – pröva att arbeta eller studera

Under tiden du har aktivitetsersättning har du möjlighet att arbeta eller studera utan att förlora rätten till ersättning. Det kallas för vilande ersättning. Du måste ansöka om vilande ersättning innan du börjar arbeta eller studera. Du kan tidigast få vilande ersättning när du har haft ersättningen i ett år. Som längst kan du ha den vilande i två år. Studerar du blir hela din ersättning vilande, oavsett hur mycket du studerar.

Du kan delta i aktiviteter- aktiviteter vid aktivitetsersättning

Under tiden du har aktivitetsersättning kan du också delta i olika aktiviteter. Aktiviteterna ska stödja dig i din utveckling och påverka din sjukdom eller ditt funktionshinder på ett positivt sätt. De ska också bidra till att förbättra din arbetsförmåga. Att delta i aktiviteter är frivilligt. Du behåller din ersättning även om du väljer att inte delta i några aktiviteter. Du kan även ansöka om att få ersättning för egna utlägg i samband med aktiviteter.

Handikappersättning kan ge vissa rabatter

Du som har handikappersättning kan få ett förmånsintyg. Med intyget kan du bland annat få rabatt när du reser med kollektivtrafiken eller på inträden till olika evenemang. Du får själv kontrollera med respektive företag om intyget ger dig rätt till rabatt. Ring till vårt kundcenter på 0771-524 524 om du vill beställa intyget.

Sjukersättning

Sjukersättning är en ersättning för dig som troligen aldrig kommer att kunna arbeta heltid på grund av en funktionsnedsättning, skada eller sjukdom. Beroende på hur mycket din arbetsförmåga är nedsatt kan du få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels aktivitetsersättning.

För att få sjukersättning ska du vara 30–64 år. Din arbetsförmåga ska vara nedsatt med minst en fjärdedel i alla arbeten på hela arbetsmarknaden. Där ingår även arbeten som anordnas för personer med funktionsnedsättning, till exempel anställningar med lönebidrag.

Du kan själv ansöka om sjukersättning, eller så kan försäkringskassan besluta att byta ut din sjukpenning mot sjukersättning.

Ansökan

Du kan ansöka om sjuk- eller aktivitetsersättning med en blankett som du hittar på www.forsakringskassan.se Du ska också bifoga ett läkarutlåtande. Det finns en speciell blankett för att ansöka om aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång.

För att få vilande aktivitetsersättning måste du också ansöka med särskilda blanketter. Kontakta vårt Kundcenter på telefon 0771-524 524 eller din personliga handläggare om du behöver hjälp med din ansökan.

Högriskskydd

Är du sjuk många gånger på ett år eller riskerar att bli sjuk under längre perioder finns det högriskskydd som du kan ansöka om hos försäkringskassan.

Allmänt högriskskydd

Det innebär att du bara kan ha 10 karensdagar under en tolv månadersperiod. Är du sjuk mer än 10 gånger kan du alltså få ersättning redan från första dagen. Det gäller för sjuklöneperioder från varje arbetsgivare för sig.

Särskilt högriskskydd

Särskilt högriskskydd kan du ansöka om du har en medicinskt väl dokumenterad sjukdom som gör att du troligen måste vara borta från arbetet minst tio gånger om året. Med särskilt högriskskydd kan du få sjuklön redan från första dagen. Dessutom får din arbetsgivare ersättning för hela sjuklönekostnaden från Försäkringskassan.

I vissa fall kan du få ett beslut om särskilt högriskskydd utan att Försäkringskassan utreder dina framtida sjukperioder. Det gäller om du har haft aktivitetsersättning eller haft rätt till sådan ersättning någon av de senaste tolv månaderna innan du ansöker om särskilt högriskskydd. I dessa fall har du fortfarande en karensdag.

Ansök skriftligt

Du måste ansöka skriftligt om särskilt högriskskydd hos Försäkringskassan. Vi prövar om du har rätt till särskilt högriskskydd. För att kunna behandla din ansökan måste du också skicka in ett aktuellt medicinskt underlag som styrker diagnos och att du riskerar att få en omfattande sjukfrånvaro.

Försäkringskassans samordningsansvar

Försäkringskassan ska utreda rehabiliteringsbehovet och samordna de insatser från arbetsgivare, hälso- och sjukvården, arbetsförmedlingen, socialtjänsten och andra myndigheter som behövs för att den sjukskrivne ska kunna återgå i arbete eller kunna söka arbete.

Hjälp med bostadskostnad

Om du har låga inkomster kan du ha rätt till att få hjälp med din boendekostnad. Det finns olika sorters bidrag och vilket du kan söka beror på din situation.

Bostadsbidrag för dig mellan 18-28

Är du mellan 18-28 kan du få bostadsbidrag om din inkomst är låg.

Bostadstillägg för dig med aktivitetsersättning eller sjukersättning

Bostadstillägg kan sökas av dig som har sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Boendetillägg för dig som tidigare har fått tidsbegränsad sjukersättning i maximal tid

Du kan få boendetillägg om du tidigare har fått tidsbegränsad sjukersättning i maximal tid. Boendetillägget är ett tillägg till din sjukpenning, din sjukpenning i särskilda fall, din rehabiliteringspenning, din rehabiliteringspenning i särskilda fall eller ditt aktivitetsstöd om du går på arbetslivsintroduktion.

Det här gäller alltid på försäkringskassan

För att kunna få ersättning från Försäkringskassan måste du uppfylla vissa krav. När du ansöker om ersättningen ska du därför lämna vissa uppgifter till Försäkringskassan som i sin tur bedömer uppgifterna och beslutar om du har rätt till ersättningen eller inte.

Information, frågor, kontakt och ansökningar

På vår webbplats www.forsakringskassan.se kan du själv sköta många av dina ärenden hos Försäkringskassan. Du kan till exempel beställa Olika intyg och information på talkassett eller punktskrift. Du kan också skriva ut och hämta de flesta blanketter som du behöver.

Du kan också ringa vår telefon för självbetjäning 020–524 524. Telefonen är alltid öppen. Det är gratis att ringa dit. Kontakta vårt Kundcenter på telefon 0771-524 524 om du behöver hjälp med din ansökan. Behöver du texttelefon så kontakta Nationell förmedlingstjänst för detta på telefon 90 160.

Om du har en personlig handläggare ska du vända dig till henne/ honom för att få hjälp.

Anmäl alltid förändringar!

Tandvård

Nödvändig tandvård

Du som har en funktionsnedsättning, omfattas av den kommunala omsorgen och har svårt att ta dig till tandläkaren kan få gratis hembesök av en tandläkare eller tandhygienist som bedömer ditt behov av tandvård. Du behöver inte själv kontakta en tandläkare. Landstinget ansvarar för att du får ett erbjudande om hembesök.

Tandvårdsintyg

Kommunens LSS – handläggare, distriktsköterskor och vissa kuratorer på habiliteringsverksamheten kan skriva ett tandvårdsintyg för nödvändig tandvård (Du måste tillhöra någon av personkretsarna i LSS- lagen)

Tandvårdsbidrag

Du som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som gör att du har ett ökat behov av tandvård kan få särskilt tandvårdsbidrag från Försäkringskassan. Bidraget kan användas till förebyggande tandvårdsåtgärder som exempelvis undersökning och tandrengöring.

Kommunen

Du som har en funktionsnedsättning har rätt att ansöka om och få stöd och service för att kunna leva som andra och aktivt ta del av samhället.

För att komma i kontakt med eller ansöka om insatser ta kontakt med din kommuns vård och omsorgshandläggare. De kan nås via din kommuns växel eller via kommunens webbplats.

Insatser med stöd av LSS

För att beviljas stöd måste du tillhöra någon av följande grupper/personkretsar

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd
2. Personer med betydande och begåvningsmässig funktionsnedsättning efter hjärnskada i vuxen ålder som orsakats av yttre våld eller kroppslig sjukdom
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande och som gör att personen därmed har omfattande behov av stöd och service för att klara av sin dagliga livsföring

En fastställd diagnos innebär inte att du automatiskt är berättigad till en viss insats. För varje insats du söker görs en individuell prövning av just det behovet.

De tio insatser som finns inom ramen för LSS

Du som tillhör någon av personkrets 1-3 som beskrivs ovan, kan ansöka om följande insatser hos kommunen med undantag av punkt 1, där du vänder dig till landstinget.

1. Rådgivning och annat personligt stöd (sökts hos Landstinget)
2. Personlig assistans (kan även sökas hos Försäkringskassan)
3. Ledsagarservice
4. Kontaktperson
5. Avlösarservice
6. Korttidsvistelse
7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år
8. Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar
9. Bostad med särskild service för vuxna
10. Daglig verksamhet

Beskrivning av insatserna hos kommunen

Personlig assistans

Personlig assistans är till för dig som har stora, varaktiga funktionsnedsättningar, är under 65 år och har behov av omfattande stöd för att klara din vardag. Det kan till exempel handla om att få hjälp med din personliga hygien, måltider, att klä av och på dig och att kommunicera med andra, det vill säga grundläggande behov. Personlig assistans ska vara ett personligt stöd som ska göra det möjligt att leva ett självständigt liv.

Ledsagarservice

Ledsagarservice är till för personer med funktionsnedsättning. Ledsagaren har som uppgift att följa med till olika kulturarrangemang och specifika fritidsaktiviteter. Ledsagaren kan också följa med vid läkarbesök eller stödja dig när du gör vardagliga ärenden som att gå till apoteket eller till affären. Med hjälp av ledsagaren kan du få stöd i att skapa en fritid som utvecklar dig. En ledsagare är anställd av kommunen och kan hjälpa dig under några timmar per vecka eller månad.

Kontaktperson

En kontaktperson är en medmänniska eller ”professionell” kompis som kan uppmuntra till sociala kontakter och följa med på aktiviteter. Kontaktpersonen träffar du vid enstaka tillfällen till exempel två till fyra gånger i månaden. Vad du gör tillsammans med din kontaktperson beror på vad ni tillsammans kommer fram till, vad ni har för intressen och önskemål. Det kan vara att åka på utflykt, gå på bio, teater eller besöka en restaurang. Kanske är ni intresserade av sport och går på hockey eller ser favoritlaget spela fotboll. Ibland väljer ni kanske att träffas hemma hos varandra för att ta en kopp kaffe och bara prata en stund.

Avlösarservice i hemmet

En anhörig kan få möjlighet till avlösning i hemmet, för att kunna handla, träna eller göra andra saker. Avlösarservice kan ges både som en planerad, regelbunden insats eller för oförutsedda situationer, alla tider på dygnet.

Korttidsvistelse

Korttidsvistelse är en möjlighet att byta miljö samtidigt som anhöriga får tillfälle till avkoppling. Korttidsvistelse kan vara att bo någon eller några dagar på korttidshem (”korttids”), i en annan familj eller vara på läger.

Korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Korttidstillsyn är en fritidsverksamhet (förlängd skolbarnomsorg) som är till för ungdomar mellan 13-21 år. På korttidstillsynen är man före och efter skolan när föräldrarna arbetar och även under hela dagarna vid skollov.

Bostad med särskild service för vuxna

Bostad med särskild service kan vara gruppboende eller serviceboende. I en gruppboende har du din egen lägenhet. I samma hus finns gemensamt kök och vardagsrum. Du som bor på gruppboende får det stöd du behöver från personalen dygnet runt. En serviceboende är ett mellanting mellan ett helt självständigt boende och ett boende med stöd från personal dygnet runt. Dina behov avgör vilket stöd du kan få.

Daglig verksamhet och sysselsättning

Daglig verksamhet och sysselsättning är två olika insatser och innebär aktiviteter under arbetsliknande former för dig som är 18 år eller äldre och har en funktionsnedsättning. Du får en meningsfull sysselsättning under dagtid, anpassad efter dina behov. Kan vara i grupp eller genom individuella placeringar på företag.

Inflytande och medbestämmande

Du ska bara få insatser när du själv begär det och då ha inflytande och medbestämmande över hur de utförs. Kommunerna ska samverka med organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

Individuell plan

Du som beviljats någon eller några av de tio insatserna har också rätt att begära att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas tillsammans med dig. Planen ska utgå från dina egna önskemål och kan omfatta flera insatser.

Du som inte tillhör lagen om stöd och service – LSS kan få hjälp och stöd enligt socialtjänstlagen, SoL.

Insatser med stöd av socialtjänstlagen

Vissa delar av socialtjänstlagen riktar sig särskilt till dig som har ett funktionshinder och dina anhöriga och ger er möjlighet till extra stöd och hjälp från samhället.

Dessa insatser kan exempelvis vara

Anhörigstöd

När du behöver det och på dina villkor. Det kan vara både meningsfullt och krävande att vårda en närstående som är i behov av omsorg med anledning av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning. Hur ska man orka och räcka till? Möjligheter till stöd och avlösning samt hjälp med det praktiska kan vara avgörande, liksom att få träffa andra i samma situation. En stund för sig själv eller bara prata med någon som förstår hur man har det. Vi anhörigkonsulenter har specialkompetens inom anhörigområdet och besitter en bred kompetens.

Bostadsanpassning

För att anpassa bostaden efter dina behov, kan bostadsanpassning sökas hos kommunen. Till ansökan bifogas intyg från arbetsterapeut. Anpassningen kan gälla både ny- och ombyggnad. Bidraget ska beviljas innan bostadsanpassningen påbörjas.

Hemtjänst

Behöver du hjälp i hemmet kan du beviljas insats för sådant som du inte klarar på egen hand. Det kan gälla såväl praktiska hushållsgöromål som personlig omvårdnad och socialt stöd där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Korttidsvistelse

För att ge anhöriga avlösning i omvårdnadsarbetet samt underlätta för dig att bo kvar hemma finns möjlighet till vistelse på korttidsboende en tid.

Ledsagning

Har du en funktionsnedsättning som gör att aktiviteter på egen hand inte är möjliga kan du beviljas ledsagning. Ledsagning innebär hjälp att komma till fritidsaktiviteter utanför hemmet.

Matleverans

För dig som har svårigheter att själv laga mat och inte heller kan ta dig till restaurang kan hemleverans av färdiglagad mat beviljas. Behöver du hjälp att värma din mat kan du få hemtjänst till detta.

Sysselsättning

Kommunen erbjuder efter behovsprövning, sysselsättning utifrån individuella behov. Detta gäller enbart för personer med långvariga psykiska funktionsnedsättningar.

Särskilt boende

När behovet av vård och omsorg är så omfattande att det inte längre kan tillgodoses i ditt egna hem kan ett särskilt boende bli aktuellt.

Trygghetslarm

Via en enkel installation i det vanliga telefonnätet och med en larmknapp i en halskedja eller ett armband kan du nå personal om det händer något. Personal från kommunens larmpatrull eller kvälls- och nattpatrull svarar för att larmen tas om hand och ser till att du får den hjälp du behöver.

Kontaktperson

En kontaktperson är en medmänniska som kan uppmuntra till sociala kontakter och följa med på aktiviteter. Vad du gör tillsammans med din kontaktperson beror på vad ni tillsammans kommer fram till. Kontaktperson enligt socialtjänstlagen ansöker du hos kommunen

Kontakt: Se din hemkommuns hemsida eller ta kontakt genom den kommunala växeln.

Lagen om färdtjänst (1997:735)

Du som har en funktionsnedsättning som gör att du har svårt att åka kollektivt kan ansöka om färdtjänst, riksfärdtjänst, parkeringstillstånd eller ledsagarservice. Dessa insatser är till för att underlätta resor, transporter och ett aktivt fritidsliv.

Det finns också möjlighet att ta med dig en medresenär eller kanske ditt husdjur behöver följa med? Om du har behov av hjälp under din färdtjänstresa kan du ansöka om att få ta med en ledsagare.

Du som har rörelsehinder, som gör att du inte utan betydande svårighet kan förflytta dig till fots, kan ansöka om parkeringstillstånd.

Färdtjänst

Färdtjänst är ett komplement till kollektivtrafiken för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Färdtjänstresa kan ske med personbil eller specialfordon.

Specialfordon är i första hand till för rullstolsburna och de som av andra skäl inte kan åka med personbil.

Kommunens handläggare ska bevilja färdtjänst till den som på grund av funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationsmedel.

Kontakt och ansökan

Ansökan om färdtjänst görs i den kommun där du är folkbokförd.

För mer information, kontakta respektive kommuns färdtjänsthandläggare.

Parkeringstillstånd

En person med ett varaktigt funktionshinder, som medför betydande svårigheter att förflytta sig till och från ett fordon inom rimligt gångavstånd från en parkeringsplats, kan beviljas parkeringstillstånd. Parkeringstillstånd innebär tillstånd att få parkera på handikappmärkta parkeringsplatser.

Ansökan och kontakt

Ansökan om parkeringstillstånd görs i den kommun där du är folkbokförd.

För mer information, kontakta respektive kommuns handläggare för parkeringstillstånd.

Kommunal sjukvård

Hemsjukvård

Om du behöver sjukvårdande behandling i hemmet, är över 18 år, och på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte kan ta dig till din vårdcentral eller annan vårdgivare har du möjlighet att få kommunal hemsjukvård (ej läkarvård).

Hälso- och sjukvårdspersonalen på din vårdcentral eller sjukhus bedömer om du har behov av hemsjukvård och ger kommunen därefter i uppdrag att utföra insatsen.

Kommunal hemsjukvård är till för dig som inte själva kan ta dig till vårdcentral eller annan vårdgivare. Behovet ska vara sammanhängande över tid och insatserna planeras noggrant.

Kommunal hälso- och sjukvård är kopplad till behov av insats av sjuksköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast. Ansvaret omfattar inte läkarinsatser, för dessa ansvarar landstinget Sörmland.

God man/Förvaltare

Många människor har svårt att klara sig själva och behöver därför en annan människas stöd och hjälp, t ex av en god man eller förvaltare. Det kan bland annat vara personer med utvecklingsstörning, psykisk störning, gamla, sjuka, personer med demenssjukdom, minderåriga barn och flyktingbarn.

Uppdraget som god man och förvaltare kan omfatta tre huvudområden:

- att bevaka en persons rätt
- att förvalta egendom
- att sörja för god personlig omvårdnad.

Att vara förvaltare innebär därutöver att man är ställföreträdare för en person och inte bara ombud. Förvaltarskap är ett större ingrepp i en persons liv.

Tingsrätten beslutar om förordnande av god man/förvaltare efter överförmyndarens hörande.

Vem kan ansöka om god man/förvaltare?

- Huvudmannen själv
- Hans eller hennes make/maka eller sambo
- Närmaste släktingar
- Överförmyndarnämnden

En ansökan om god man bör åtföljas av:

- Ett personbevis
- Ett intyg av kurator, biståndshandläggare, läkare eller liknande som bekräftar att det föreligger behov av god man/förvaltare
- Förslag på person som är villig att bli god man (om det finns eget förslag)
- Av handlingarna ska det klart framgå om huvudmannen är i behov av ett fullständigt eller ett begränsat godmanskap.

Samtycke

Det går inte att förordna god man mot den enskildes vilja. Hinder mot att inhämta samtycke finns endast då huvudmannen inte kan uttrycka egen vilja i saken. Av utredningen bör därför klart och tydligt framgå anledningen till att ett samtycke inte kan lämnas.

Mer information och kontakt: Överförmyndarkontoret i din kommun

Arbetsförmedlingen

Stöd och <service

Om du har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga kan du dels få Arbetsförmedlingens allmänna service, dels stöd på en rad andra sätt. En nedsatt arbetsförmåga kan kompenseras genom hjälpmedel och ekonomiskt eller personligt stöd.

På arbetsförmedlingen har de många specialister som tillsammans med dig och din arbetsförmedlare kan förbättra dina chanser på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen gör alltid en bedömning av dina behov och prövar om du har rätt till särskild hjälp.

Hjälpmedel

Om du har behov av hjälpmedel kan Arbetsförmedlingen stödja dig vid nyanställning, praktik, arbetsmarknadsutbildning eller om du startar eget. Stödet kan även ges som en anpassning av den fysiska arbetsmiljön.

Är du döv eller har du en hörselnedsättning, synnedsättning eller dövblindhet?

Du kanske behöver stöd av en dövkonsulent, synpedagog, audionom eller någon annan med speciell kompetens. Arbetsförmedlingen har särskild personal och du får kontakt med specialisterna genom din arbetsförmedlare.

Teckenspråkstolk

Om du ska träffa din arbetsförmedlare eller delta i en insats som arbetsförmedlingen ordnar kan du få teckenspråkstolk (eller skrivtolk, tecken som stödtolk eller dövblindtolk).

Ekonomiskt stöd till arbete

Lönebidrag

Om din nedsatta arbetsförmåga påverkar arbetsuppgifterna kan arbetsförmedlingen tillsammans med dig och din arbetsgivare anpassa arbetssituationen så att den passar dig bättre. Arbetsgivaren kan kompenseras ekonomiskt med ett lönebidrag från Arbetsförmedlingen. Lönebidrag lämnas under längst fyra år.

Utvecklingsanställning

Om du behöver ett anpassat arbete där du kan utveckla din arbetsförmåga kan en utvecklingsanställning vara ett bra alternativ. I en sådan anställning får du arbetsledning och möjlighet att prova ut arbetshjälpmedel samt utbildning om det skulle behövas.

Trygghetsanställning

Om du har behov av en mer anpassad arbetssituation med en långsiktig lösning kan en trygghetsanställning vara ett bra alternativ.

Skyddat arbete

Om du har varit borta länge från arbetslivet och har svårt att komma in på arbetsmarknaden kan en skyddad offentlig anställning vara det bästa alternativet. Anställningen pågår under en begränsad tid och är ett utmärkt tillfälle att få färsk meriter och erfarenheter.

Samhall

Om du behöver ett arbete med mycket arbetsledning kan Samhall vara en lämplig arbetsgivare. Inför en sådan anställning kommer arbetsförmedlingen överens med dig om målet med din anställning.

Starta eget

Om du har en bra affärsidé är kanske ett eget företag det bästa alternativet. Efter en särskild utredning kan arbetsförmedlingen ge dig ett bidrag som underlättar för dig att starta ett företag.

Personligt stöd

Ung med funktionsnedsättning

Arbetsförmedlingen samverkar med skolan för att underlätta din övergång från skola till arbete. Arbetsförmedlingen har också kontakt med Försäkringskassan och kommunens verksamheter.

Personligt biträde

På grund av din funktionsnedsättning kanske du behöver få hjälp av någon med vissa arbetsuppgifter på arbetsplatsen. Arbetsförmedlingen kan kompensera din arbetsgivare som ser till att ett personligt biträde ger dig stöd på arbetsplatsen.

SIUS-konsulent

Om du behöver personligt stöd för att träna dig i arbetsuppgifter och annat på det nya arbetet kan du få stöd av en SIUS-konsulent. Han eller hon kan arbeta sida vid sida med dig under en tid.

Stöd vid arbetsmarknadsutbildning eller praktik

Om du ska gå en arbetsmarknadsutbildning eller göra praktik kan Arbetsförmedlingen vara med och anpassa läromedel, erbjuda pedagogiskt stöd och föreslå olika tekniska hjälpmedel.

Aktivitetsbaserad utredning, ABU (prova arbetsuppgifter under handledning)

Med en aktivitetsbaserad utredning kan du samtala om och prova på olika arbetsuppgifter under handledning. Du har även möjlighet att prova ut arbetshjälpmedel. Målet är att få en klarare bild av vilka arbetsuppgifter och vilken arbetsmiljö som passar dig, så att du kan fortsätta din planering mot arbete.

Fakta och kontakt

Mer fakta och information finns via nätet eller på telefon.

Webbplats: www.arbetsformedlingen.se **gå vidare till funktionsnedsättning**

Telefon 071-416 416

Övrigt som kan vara bra att veta

Kvinnofridslinjen

Kvinnofridslinjen är en nationell stödtelefon för dig som utsatts för hot och våld. Du som är anhörig eller vän är också välkommen att ringa. Kvinnofridslinjen har öppet dygnet runt och du ringer gratis oavsett var du bor. Ditt samtal syns inte på telefonräkningen.

Kontakt:

Telefon: 020-50 50 50

Webbplats: www.kvinnofridslinjen.se

Socialjouren

Socialjouren är anträffbar dygnet runt året om när övriga delar av Arbetsmarknads- och familjeförvaltningen inte är tillgängliga. Verksamheten är inriktad mot akuta sociala problem. Vid tidspress prioriterar socialjouren alltid ärenden där barn och ungdom är inblandade.

Kontakt

Ring din kommuns växel och begär socialjouren Vid akuta fall dagtid.

Ring 112 efter kontorstid.

Personligt Ombud

Personligt Ombud är ett stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten syftar till att personer med psykisk funktionsnedsättning ska få möjlighet att leva ett mer självständigt liv, med möjlighet att ta del av samhällets utbud av vård, stöd och service på jämlika villkor. Ombuden arbetar på den enskildes uppdrag och arbetar fristående från myndigheter och vårdgivare. Personligt ombud är en frivillig och kostnadsfri verksamhet.

Kontakt

Personligt ombud finns i din kommun och kan nås genom din kommuns växel eller via din kommuns hemsida.

Teletal

Har du funktionshinder och har svårt att ringa vanliga telefonsamtal kan Du få hjälp med det av Teletal. Det är en gratis tjänst som du ringer med en vanlig telefon. En tolk på Teletal sitter med under samtalet när du ringer till någon.

Om det behövs

Hjälper tolken dig att göra det du säger tydligare.

Upprepar tolken det du säger.

Hjälper tolken dig att komma ihåg vad den du pratar med har sagt.

Skriver tolken ned det ni säger under samtalet.

Information och kontakt

www.teletal.se

Tel: 020-22 11 44:

Fonder

Möjlighet finns att ansöka om fondmedel till vissa ändamål. Förteckning över fonder finns i boken "Fonder och stipendier i Sverige", som kan läsas på biblioteket. Landstinget i Sörmland och vissa kommuner har egna fonder. Även handikappföreningarna och kyrkan har en del fonder. Svenska kommittén för Rehabiliteringen ger ut en skrift "Bidragsmöjligheter för handikappade". Skriften kan beställas på tfn 08-620 18 57 eller fax 08-471 71 35 eller via hemsida: www.svcr.se

Tänk på att för Habiliteringens intyg angående fondansökan tas det ut en avgift.

Försäkringar

Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO) arbetar med att hitta bra försäkringsformer. För medlemmar i HSO:s medlemsförbund, FUB, RBU och Autism- och Aspergerförbundet, finns nu möjlighet att teckna gruppförsäkring "medlemsbarn". För mer information kontakta respektive förbund eller HSO.
www.hso.se

Konsumenternas försäkringsbyrå

Information och råd kan även fås från "Konsumenternas försäkringsbyrå". Det är en rådgivningsbyrå som avgiftsfritt ger vägledning i olika försäkringsärenden.
www.konsumenternasforsakringsbyra.se

Läger/kollovistelser

Läger och koloniverksamhet för personer med funktionsnedsättning anordnas av handikappföreningar/organisationer, scoutkårer, privata verksamheter med flera. Vid behov av personlig assistent eller ledsagare i samband med vistelsen, se under rubrik LSS.

Överklaga beslut

Om du är missnöjd med ett beslut har du i de flesta fall rätt att överklaga. När du får reda på beslutet får du också reda på om det går att överklaga och hur man gör det.

Intresseföreningar

Riksförbundet Attention

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Tfn: 08-709 22 60

www.attention-riks.nu

Autism- och Aspergerförbundet

Tfn: 08-702 05 80

www.autism.se

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, RBU

Tfn: 08-677 73 02

www.rbu.se

Neuroförbundet

Före detta NHR

Tfn: 08-677 70 10

www.neuroforbundet.se

De handikappades Riksförbund, DHR

Tfn: 08-685 80 00

www.dhr.se

Förbundet Funktionshindrade med Läs- och skrivsvårigheter

Tfn: 08-665 17 00

www.fmls.nu

Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna, FUB

Tfn: 08-508 866 00

www.fub.se

Hjärnkraft

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Tfn: 08-447 45 30

www.hjarnkraft.nu

Hörselskadades Riksförbund, HRF

Tfn: 08-457 55 00 Text tfn 08-457 55 01

www.hrf.se

Synskadades Riksförbund, SRF

Tfn: 08-39 90 00

www.srf.nu

Andra användbara länkar

Diskrimineringsombudsmannen

www.do.se

Specialpedagogiska skolmyndigheten

www.spsm.se

Hjälpmedelsinstitutet

www.hi.se

Svenska Handikappidrottsförbundet

www.shif.se

BRIS

www.bris.se

Rädda Barnen

www.raddabarnen.se

Handikappupplysningen

www.handikappupplysningen.se

Ågrenska

www.agrenska.se

Riksförbundet Sällsynta diagnoser

www.sallsyntadiagnoser.nu

Socialstyrelsen, små och mindre kända handikappgrupper

www.socialstyrelsen.se/ovanligadiagnoser

Informationscentrum för ovanliga diagnoser

www.sahlgrenska.gu.se/sgc

Patientskadeförsäkringen

www.psr.se

Diskussionsforum på Internet

www.funktionshinder.se

UMO- Ungdomsmottagning på nätet

www.umo.se